

UMCS

UNIwersytet Marii Curie-Skłodowskiej
w Lublinie

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie

Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia

Ogólnouniwersyteckie badanie jakości kształcenia

Raport z badania

Opracowanie:

Zespół ds. Analiz Jakości Kształcenia

Biuro ds. kształcenia

Centrum Kształcenia i Obsługi Studiów

Lublin, wrzesień 2013

Spis treści

Spis treści	2
Wstęp	3
Problematyka badania.....	4
Informacje ogólne na temat UMCS	6
Zadowolenie ze studiów na UMCS, oraz przyczyny wyboru uczelni	6
Opinie studentów na temat funkcjonowania strony głównej UMCS.....	6
Opinie na temat funkcjonowania sylabusów	6
Opinia o Bibliotece Głównej	7
Prawa studenta	8
Udział w Ankiecie Oceny Zajęć	8
Powody małej frekwencji	8
Wnioski ogólne	10
Mocne i słabe strony studiowania w UMCS	11
Słabe strony	11
Organizacja	11
Zajęcia praktyczne i przygotowanie do wejścia na rynek pracy	12
Budynki i infrastruktura.....	13
Mały prestiż Uniwersytetu	13
Kadra naukowa.....	14
Niskie stypendia	14
Mocne strony	15
Miasteczko akademickie	15
Atmosfera	15
Położenie w Lublinie.....	16
Aktywność/wydarzenia	16
Rozwój UMCSu/atrakcyjność	16
Wykładowcy	16
Władze UMCS/wydziału	16
Proponowane zmiany	17
Podsumowanie	18
Kontynuacja badań.....	19

Wstęp

Jak studenci oceniają jakość kształcenia w Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie? Poznanie odpowiedzi na to pytanie stało się głównym celem badania przeprowadzonego wśród studentów na przełomie maja i czerwca w semestrze letnim roku akademickiego 2012/2013. Badanie było pilotażem Ankiety Ogólnouniwersyteckiej wprowadzonej w UMCS, Zarządzeniem Nr 29/2012 Rektora UMCS z dnia 27 czerwca 2012 r. w sprawie badań ankietowych. Zrezygnowano w nim z formy ankiety, na rzecz badania o charakterze jakościowym, by lepiej poznać opinie studentów i ich odczucia związane ze studiowaniem w UMCS, czego badanie ilościowe nie mogło zapewnić. Przy projektowaniu badania wybrano metodę zogniskowanego wywiadu grupowego (tzw. fokus). Badania fokusowe, jeśli zostaną przeprowadzone odpowiednio i z pomysłem, mogą naprawdę „dotrzeć do obszarów niedostępnych dla innych metod”.¹ Istnieje wiele definicji tej metody, zwykle opisywana jest jako dyskusja grupowa koncentrująca się wokół jednego tematu, czy nieformalna dyskusja wśród wybranych osób na określony temat odwołująca się do konkretnych sytuacji znanych tym osobom²

Badania jakościowe określa się jako „mające na celu przyjrzenie się "światu zewnętrznemu" (rzeczywistości badanej w jej naturalnym otoczeniu), a także opis, interpretację i wyjaśnianie zjawisk społecznych z perspektywy wewnętrznej na wiele rozmaitych sposobów”.³ Stosowane są w sytuacji gdy badacza interesuje pogłębiona wiedza na jakiś temat i dotarcie do sedna problemu, kiedy niekonieczna jest reprezentatywność wyników, lecz raczej poznanie istoty zjawiska. Zebrane wyniki nie mają więc charakteru liczbowego i nie mogą być przenoszone na całą populację.⁴

Uczestnicy badania sami zgłaszali swoją chęć udziału w badaniu. Informacja o fokusach była dostępna na stronach internetowych Uniwersytetu i profilu na portalu Facebook. O pomoc w promocji badania zostali poproszeni również członkowie Uczelnianego Zespołu ds. Jakości Kształcenia, którzy przekazywali informacje studentom swoich Wydziałów. Dzięki danym uzyskanym z krótkiego kwestionariusza, wypełnianego podczas zgłaszania się studentów do udziału w badaniu uczestnicy zostali podzieleni na grupy wg Wydziałów. W badaniu wzięli udział studenci ośmiu Wydziałów, tj.: Wydział Biologii i Biotechnologii, Wydział Ekonomiczny, Wydział Filozofii i Socjologii, Wydział Humanistyczny, Wydział Matematyki, Fizyki i Informatyki, Wydział Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej, Wydział Pedagogiki i Psychologii, Wydział Prawa i Administracji.

Głównym celem badania było poznanie opinii studentów/studentek dotyczące jakości kształcenia na UMCS-ie w szczególności aspektów związanych z warunkami studiowania i zadowoleniem z wyboru studiów. Badanie zostało przeprowadzone na podstawie scenariusza, zawierającego zestaw pytań zadawanych przez osobę prowadzącą – moderatora – wszystkim uczestnikom spotkania.

Łącznie odbyło się dwanaście wywiadów w okresie od 20 maja do 7 czerwca 2013 r.

¹ Rosaline Barbour, *Badania fokusowe*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2011, s. 239

² Zob. *Zogniskowany wywiad grupowy. Studia nad metodą*, Red. Jolanta Lisek-Michalska i Paweł Daniłowicz, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2004, s. 14

³ Uwe Flick, *Projektowanie badania jakościowego*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2010, s.13

⁴ Zob. *Zogniskowany wywiad grupowy...*, s. 14

Problematyka badania

Pytanie główne: Jak studenci UMCS oceniają jakość kształcenia?

Pytania szczegółowe:

- Jak studenci rozumieją jakość kształcenia?
- Jakie są oczekiwania studentów od Uczelni i wybranego kierunku studiów?
- Jak studenci oceniają swoje przygotowanie do wejścia na rynek pracy?
- Jaka jest według nich najlepsza forma oceny nauczycieli akademickich?
- Jak studenci oceniają infrastrukturę dydaktyczną i naukową?
- Jak oceniają przepływ informacji na Uczelni? Jak oceniają publiczny dostęp do aktualnych informacji o programach studiów, zakładanych efektach kształcenia, organizacji i procedurach toku studiów?
- Jakiej formy wsparcia oczekują studenci/studentki wspierających proces dydaktyczny/naukowy lub Czy uczelnia zapewnia studentom wsparcie dydaktyczne, materialne, naukowe w procesie uczenia się?
- Jak oceniana jest działalność dziekanatów?
- Jak oceniane jest funkcjonowanie bibliotek?

Pytania zadawane studentom przez moderatorów były podzielone na osiem, następujących modułów:

- I. Obieg informacji
- II. Obsługa procesu dydaktycznego
- III. Funkcjonowanie bibliotek
- IV. Prawa studenta
- V. Jakość kształcenia
- VI. Ocena zajęć dydaktycznych
- VII. Słabe i mocne strony studiowania w UMCS
- VIII. Podsumowanie

Spotkania trwały ok. 1,5 godziny. Obywały się w sali zorganizowanej w Biurze Karier UMCS. Wybrano miejsce niezwiązane z żadnym konkretnym Wydziałem, by zapewnić wszystkim studentom komfortowe warunki, sprzyjające swobodnym wypowiedziom. Badanie było prowadzone przez pracowników Centrum Kształcenia i Obsługi Studiów UMCS, przy wsparciu wolontariuszy (studentów i doktorantów) i Zespołu Ewaluacyjnego Uczelnianego Zespołu ds. Jakości Kształcenia. Podczas realizacji badania okazało się, że w przypadku Wydziałów Biologii i Biotechnologii oraz Ekonomicznego metodę badania fokusowego należało zastąpić indywidualnym wywiadem pogłębianym, ponieważ były to wydziały reprezentowane wyłącznie przez pojedyncze osoby.

Raport z badania powstał w oparciu o materiał dźwiękowy, zarejestrowany przez profesjonalny rejestrator dźwięku. By umożliwić zwrócenie uwagi na szerszy kontekst sytuacji badania i uchronić przed nadmiernym wnikaniem w szczegóły wypowiedzi respondentów nie przeprowadzono drobiazgowej transkrypcji zgromadzonych wypowiedzi.⁵ Materiał został poddany szczegółowej analizie i przedstawiony w niniejszym raporcie z podziałem na opinie dotyczące Uniwersytetu jako całości oraz poszczególnych Wydziałów. Część danych została przedstawiona w formie wykresów lub diagramów obrazujących przewagę i rozmieszczenie komentarzy dotyczących poszczególnych tematów. Wykresy nie przedstawiają konkretnych danych liczbowych ale tendencje wyłonione na podstawie zliczenia skategoryzowanych wypowiedzi respondentów. Jak pisze Rosaline Barbour: „liczenie jest podejściem nie do końca obcym analizie danych jakościowych. Odgrywa ważną rolę w identyfikacji schematów istniejących w zebranych danych”.⁶

Niniejszy raport zawiera bardzo bogate dane zebrane bezpośrednio od studentów. **Ponieważ badanie ma charakter jakościowy a nie ilościowy, odpowiedzi nie mogą być traktowane jako głos większości - ale jako sygnał od studentów na co należy zwrócić uwagę by podnieść poziom jakości kształcenia w Uniwersytecie, a tym samym zwiększyć poziom zadowolenia studentów ze studiowania w naszej Uczelni.**

Na potrzeby niniejszego raportu wszystkie bezpośrednie wypowiedzi studentów zostały oznaczone kursywą.

⁵ Zob. Graham Gibbs, *Analizowanie danych jakościowych*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2011, s.37

⁶ Rosaline Barbour, *Badania fokusowe...*, s. 210

Informacje ogólne na temat UMCS

Większość danych zebranych podczas badania dotyczy poszczególnych wydziałów, ale zebrano także informacje dotyczące funkcjonowania Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej ogółem. Znalazły się tu kwestie związane z obiegiem informacji, sylabusami przedmiotów, biblioteką główną i Ankieta Oceny Zajęć Dydaktycznych.

Zadowolenie ze studiów na UMCS, oraz przyczyny wyboru uczelni

Większość studentów, jest zadowolona z wyboru uczelni, nieliczne jednostki wybrałyby inną uczelnię gdyby mogli ponownie podjąć decyzję.

Wpływ na wybór UMCSu miały kwestie finansowe, niechęć studentów do studiowania na KUL, pozytywne opinie kolegów i rodziny na temat uczelni.- *Miałam iść do Warszawy, dostałam się na studia, ale okazało się, że miałabym problemy z mieszkaniem, doszły kwestie finansowe.*

Czynnikami determinującymi wybór uczelni, które nie występowały w wypowiedziach studentów były poziom nauczania i prestiż uczelni. Może to świadczyć o niskim prestiżu Uniwersytetu w oczach respondentów.

Opinie studentów na temat funkcjonowania strony głównej UMCS

Studenci korzystają ze strony głównej UMCS, niektórzy z nich mają zarzuty, co do jej funkcjonowania:

- Wiadomości nie są aktualizowane na bieżąco. - *W sporym stopniu obieg informacji u nas leży. To jest moja opinia, gdyż wiadomości na tych stronach internetowych, z których korzystam są nie aktualne, stare, zastałe sprzed dobrych kilku lat.*
- Źle funkcjonuje obieg informacji na temat godzin rektorskich – *dowiadujemy się w sumie na ostatnią chwilę i to jest problem.*
- Najwięcej informacji umieszczanych na stronie głównej dotyczy pracowników uczelni, - *dla samych studentów jest czasami bardzo mało informacji i trzeba szukać po zakładkach żeby to odnaleźć.*
- Studenci lepiej oceniają stronę główną pod kątem ilości informacji, niż pod kątem jej przejrzystości i łatwości w odnalezieniu potrzebnych informacji.

Z opinii studentów wynika, że aby poprawić przepływ informacji należy:

- częściej aktualizować informacje na stronie głównej oraz usuwać nieaktualne informacje czy wzory dokumentów
- poprawić funkcjonalność strony głównej, tak aby studenci intuicyjnie mogli dotrzeć do potrzebnych informacji – pomocne w zmianie strony mogłyby być konsultacje w tej sprawie ze studentami.
- wcześniej informować studentów na temat godzin rektorskich.

Opinie na temat funkcjonowania sylabusów

Studenci korzystają z sylabusów wprowadzonych do systemu Syjon, wiedzą gdzie szukać potrzebnych informacji.

Występowanie problemów z aktualizacją sylabusów jest zależne od wydziałów.

Studenci w funkcjonowaniu sylabusów proponują:

- Lepsze wyeksponowanie sylabusów, bardziej czytelny.

-Obligatoryjne informowanie studentów na pierwszych zajęciach gdzie jest sylabus, co w nim jest, gdzie go znaleźć i do czego służy.

Zmieniliby również zakres treści zawartych w sylabusie, ich idealny sylabus zawierałby:

1. Informacje o treści zajęć

2. Zagadnienia egzaminacyjne – *teraz jest czasami tak w sylabusie: student wie ..., to zamiast tego na przykład, żeby zrobić w sylabusie konkrety, zagadnienia, jakie są przewidziane na zajęciach- Żeby były podane konkretne zagadnienia np. 100 i ja wiem, że mam się przygotować z tych 100 zagadnień a nie tydzień przed zaliczeniem dostaje 150 zagadnień.*

3. Informacja czy podana literatura jest dostępna w bibliotece.

4. Część treści zajęć- notatki/prezentacje– *może nie wszystkie, bo wiadomo, żeby był podział na te osoby, które chodzą na wykłady i mają bardziej szczegółowo to omówione, ale osoby, które z jakiś powodów nie mogły mają opracowaną pewną bazę tych podstawowych zagadnień. – Nie trzeba by przepisywać tempo to, co jest wyświetlane, bo to jest bez sensu, siedzimy przepisyjemy i nic więcej nie zyskujemy poza tym, że piszemy.*

5. Zasady obowiązujące na zajęciach – forma zaliczenia, ilość dozwolonych nieobecności- *powinno być wszystko napisane, żeby taki student mógł powiedzieć: zaraz, zaraz umawialiśmy się na to i na to i jest to zapisane, więc nie może pan tego zmienić, tak to zdrowo powinno wyglądać.*

Opinia o Bibliotece Głównej

Studenci uważają, że zasoby biblioteki głównej są niewystarczające w stosunku do ich potrzeb i wymagań wykładowców. Nie zawsze studenci mogą dotrzeć do książek, które są wymagane przez wykładowców, lub są one dostępne tylko w czytelni. Zdarzają się sytuacje, kiedy wykładowca wymaga znajomości książki, której nie ma w żadnej bibliotece.

– *Profesor korzysta z książki niemieckiej, którą musimy tłumaczyć sami – np. wzory – nie ma tej książki w bibliotece – nie każdy zna niemiecki na studiach mamy angielski.*

- *Niektóre książki naprawdę trudno znaleźć nawet w głównej bibliotece, są sytuacje, kiedy wykładowca zadaje daną książkę a jej nigdzie nie ma lub jest to książka w jednym egzemplarzu, której nikt nie może wypożyczyć.*

– *Czasem jest też tak, że książka wymieniona w sylabusie, potrzebna na projekty na laboratoria jest niedostępna, zdobycie jej to jest po prostu nierealne – ja jeszcze posiłkuję się biblioteką pedagogiczną z mojego miasta, ale ona jest 200 km stąd, to jest miasto gdzie jest 10 tys. mieszkańców a są te książki, których nie ma tu u nas, uważam że to jest śmieszne, to jest miasto uniwersyteckie i to jest nasza wydziałowa biblioteka.*

Pierwszym działaniem podjętym w celu polepszenia opinii studentów na temat biblioteki byłoby zainwestowanie we wzbogacenie zbiorów biblioteki, po wcześniejszej konsultacji z wydziałami w kwestii zapotrzebowania i wymagań wykładowców.

Opinia na temat szkolenia bibliotecznego

Studenci bardzo negatywnie oceniają test biblioteczny uznając go za: niepotrzebny, stresujący, niepraktyczny

- *Test biblioteczny niepotrzebny, na pierwszym roku mamy dużo na głowie a do tego dochodzi test, który jest niepotrzebny i często jest tak, że człowiek siedzi i klika aż wyklika te 25 pkt.*

- *Taka prawda na pierwszym roku nie mamy jeszcze karty w bibliotece a już musieliśmy wiedzieć gdzie, co jest a są tam informacje niepotrzebne i takie, które możemy znaleźć jak nam czegoś będzie trzeba.*

- *Ja nic nie wiedziałam z tego testu a i tak go zdałam, taka prawda. Więcej dowiedziałam się z praktyki.*

Również uważają, że prezentacja, z jaką student musi się zapoznać, aby zdać test jest zbyt obszerna i niezrozumiała, nie ma praktycznych, konkretnych informacji.

– *Jest prezentacja jakieś 100 stron, kto będzie to czytał, przyznam się szczerze nie było konkretnej informacji ile mogę książek wypożyczyć, tylko jakaś taka plątanina: osoba na pierwszym może, ale nie musi, ale by mogła, wypożyczyć 3, a później okazuje się, że można 5.*

Aby zniwelować ten problem należałoby zmienić formę prowadzenia szkolenia bibliotecznego oraz formę i zakres treści poruszanych na teście. Znacznie atrakcyjną i efektywną formą szkolenia bibliotecznego, zdaniem studentów byłoby praktyczne przygotowanie do korzystania z biblioteki np. nauka wyszukiwania, wypożyczania książek. Również zmiana w treści prezentacji, tak, aby była bardziej przystępna dla studenta pierwszego roku, mniej obszerna i przekazywała konkretne informacje potrzebne dla takiego studenta.

Prawa studenta

Większość studentów deklaruje, że zapoznawała się z prawami studenta, jednak twierdzą oni zgodnie, że nie znają wszystkich swoich praw, wiedzą natomiast gdzie można znaleźć informacje o nich.

- *Wiem, że wiszą na drzwiach naszego wydziału, kiedyś je czytaliśmy, ale niewiele z tego pamiętam*
- *Na tyle na ile jest mi to potrzebne to mam świadomość zasad, jakie panują*

Tylko na jednym kierunku odbyło się spotkanie, na którym zostały im przedstawione ich prawa, oraz zostali zapoznani z regulaminem studiów.

Zdaniem studentów takie spotkania na początku roku akademickiego przygotowałyby ich lepiej do studiów i sesji.

Udział w Ankiecie Oceny Zajęć

Powody małej frekwencji:

1. Brak zmian, efektów ankiety, reakcji władz wydziału demotywuje studentów do wypełniania ankiet i oceniania wykładowców.

- *Od początku od 1 roku mamy powtarzające się zajęcia z konkretną osobą i cały czas jest tak samo, nie widzimy efektów ankiet*

- *Studenci uważają, że to i tak nic nie zmienia*

- *Mamy tego jednego prowadzącego, o którym wszyscy się wypowiadają źle, wszyscy na pewno zgłaszają problemy, ale nic się nie zmienia, dziekan zapewnia nas, że prowadzi rozmowy, że bierze to pod uwagę, – ale tylko na spotkaniach samorządu – a w efekcie i tak nic się nie zmienia, cały czas są te same problemy.*

2. Wyniki Ankiet, nie są one przekazywane, studenci nie wiedzą, co się dalej dzieje z wynikami.

3. Brak zaangażowania wykładowców w promowanie ankiety wśród studentów wpływa na małą liczbę osób podejmującą się oceny zajęć. Studenci zwrócili też uwagę na negatywne nastawienie niektórych prowadzących do studenckiej oceny ich pracy.

- *Jeżeli mówi, że ocena 10 osób nie jest ważne i wiarygodna, to, jeżeli chce mieć większy odzew to sam powinien zabiegać o to żeby był oceniany, wtedy ocena będzie bardziej szczerza, jeśli on powie – oceńcie mnie, bo macie taką możliwość.*

- *Zdarzyło się tak, że po ankiecie jedna pani dr minęła nas na korytarzu i powiedziała, że ona za tą ankietę nam się odpłaci*

4. Mała frekwencja zdaniem badanych może wynikać również z tego, że część studentów zapomina ją wypełnić w terminie - *posiadają tokeny, ale nie pamiętają by się za nią zabrać, odkładają wypełnienie w czasie.*

5. Brak zaangażowania studentów w życie uczelni, brak zainteresowania uczelnią, – *myślę, że to kwestia świadomości, jest wielu studentów, których mało, co interesuje, którzy idą po najniższej linii oporu, ja i moi znajomi interesujemy się, chodzimy na komisje.*

6. Studenci boją się, że ankieta nie jest anonimowa.

Jak powinno wyglądać to badanie, by studenci chętnie brali w nim udział?

1. Upublicznienie wyników- *dobrze by było pokazywać studentom, jeśli to możliwe, jak dany prowadzący był oceniony*

2. Informowanie studentów przez wykładowców o ich wynikach. Dla studentów takie informacje są ważne, wtedy mają świadomość, że to, co zrobili było istotne. Studentka podaje przykład prowadzącego, który podziękował im za dobre oceny w ankiecie, nie spotkała się z tym, żeby ktoś źle oceniony mówił o tym na forum studentów- *spotkaliśmy się też raz z sytuacją, gdzie mieliśmy bardzo fajnego prowadzącego i po ankiecie, staliśmy na korytarzu i on podszedł do nas i powiedział, że bardzo dziękuje za bardzo dobre oceny – to było miłe*

3. Stworzyć „ścianę wyników ankiety”, na której znalazłyby się informacje o najlepszym i najgorszym prowadzącym zajęcia (chcą posiadać możliwość wglądu do wyników). – *Dla nas taka informacja, że ten wykładowca dostał taką ocenę a ten taką i my wtedy czujemy, że gdzieś to poszło i coś się stało. -Oni wiedzą, że my nie wiemy.*

4. Wprowadzić ocenę fakultetów, ich ciekawości i przydatności. – *Jak podejmujemy decyzje o wyborze fakultetów, żebyśmy wiedzieli jak były oceniane wcześniej, czy to jest fajne, czy to nie jest fajne.*

5. Zaangażować najwyższe władze wydziału w promocję, pokazałoby to studentom, że ankieta dla nich jest ważna, że liczą się ze zdaniem studentów. Studentka pozytywnie wypowiada się o włączenie się w akcję promocyjną dziekana - *w tym roku też Pan Dziekan Łoboda podjął wysiłki żeby przekonać studentów do ankiety, był na kilku wykładach, mówił, że ankieta jest ważna.*

6. Włączenie w działania promocyjne wybranych studentów z każdego roku i kierunku studiów, *informacja student – student jest skuteczniejsza niż wykładowca, czy strona www– dobrym pomysłem były ulotki, bo one przypominały o ankiecie, ale promocję powinny robić osoby wyznaczone z każdego rocznika, z każdej specjalności, a nie przypadkowe osoby z samorządu – wyznaczone osoby miałyby też udostępniać linki na grupach dyskusyjnych – w wyznaczeniu tych osób mogłyby pomóc panie w dziekanatach.*

7. Zmodyfikować pytania i możliwości odpowiedzi

- *Ankieta nie pozwala napisać nic złego o wykładowcach, co by się nie zaznaczyło i tak wyjdzie na plus, wydaje mi się, że powinny być bardziej konkretne pytania – pytania są w sumie wszystkie, ale odpowiedzi są mało precyzyjnie skonstruowane*

- *Możliwość ocenienia stopień realizacji programu przez wykładowcę - ile godzin było poświęconych na dany przedmiot, ile z tego ci się przydało – konkretnie powinniśmy to punktować, - Student powinien oceniać czy materiał został zrealizowany, czy całość, czy na jakieś zagadnienia zabrakło godzin i ile – takie pytania dałyby obraz tego, co się na zajęciach dzieje*

8. Wprowadzić obowiązkową ankietę:

- *ankieta powinna być krótka, czytelna i papierowa – elektroniczna wymaga większego zalogowania, może lekko przymusowa.*

- *nałożyć obowiązek uzupełnienia ankiety, a potwierdzeniem wzięcia udziału w badaniu byłby wpis do indeksu.*

9. Zmiana rodzaju nagród otrzymywanych za wzięcie udziału w ankiecie, proponują wprowadzenie nagród niematerialnych - *Ktoś jak lubi czytać to dwie książki dodatkowo, zajęcia na AOSIE, dodatkowy lektorat, coś, co uczelni nie kosztuje a jednak podnosi atrakcyjność dla studenta.*

Wnioski ogólne mające zastosowanie na całym uniwersytecie wpływające na poprawę funkcjonowania i komfortu studiów:

1. Stworzenie na każdym wydziale miejsc do pracy grupowej w czytelnich – *myślę, że w czytelnich przydałyby się nawet zwykłe pufy, spokojne miejsce żeby każdy mógł usiąść, poczytać i miejsce do pracy w grupach, odpowiednio przygotowane, żeby móc utworzyć krąg.*

2. Utworzenie portalu podobnego do facebooka, ale dedykowanego Uniwersytetowi. Każdy student miałby dostęp do tego portalu, zamieszczane byłyby na nim wszystkie najważniejsze informacje. Studenci zaznaczają, że chcieliby, aby wszyscy użytkownicy mogliby tworzyć/ dodawać informacje. Zabezpieczeniem przed niechcianymi informacjami byłaby możliwość identyfikacji poprzez nr legitymacji studenckiej. – *taki wirtualny kampus tylko z kanałem komunikacyjnym. – taki facebook tylko nasz uczelniany.*

3. Stworzenie wirtualnego dziekanatu, w którym byłyby najważniejsze informacje np. do kiedy składać wnioski, jaki dokument jest potrzebny do załatwienia konkretnej sprawy (ważne żeby dokumenty zawarte na tej stronie były aktualne). – *Coś takiego, co się nazywa dziekanat on-line, byłaby strona*

dziekanatu i byłyby wszystkie informacje, dokumenty, a nie szukanie po całej stronie UMCSu, albo jak chcesz coś załatwić to zgłoś się tu i tu, takie konkrety

4.Stworzenie wirtualnej teczki studenta/ konta studenta, w której byłyby np. zindywidualizowana karta obiegowa, informacje o przyznanym stypendium. – *Teraz mamy te obiegówki na III roku, jest taka sytuacja, że nigdy nie byłam w akademiku, nie mieszkalam, ale muszę iść podpisać. Mogłoby coś takiego być, co weryfikuje, jaki student ma się, z czego rozliczyć. Jaka jest decyzja o stypendium, czy jakieś dokumenty jeszcze muszę dostarczyć.*

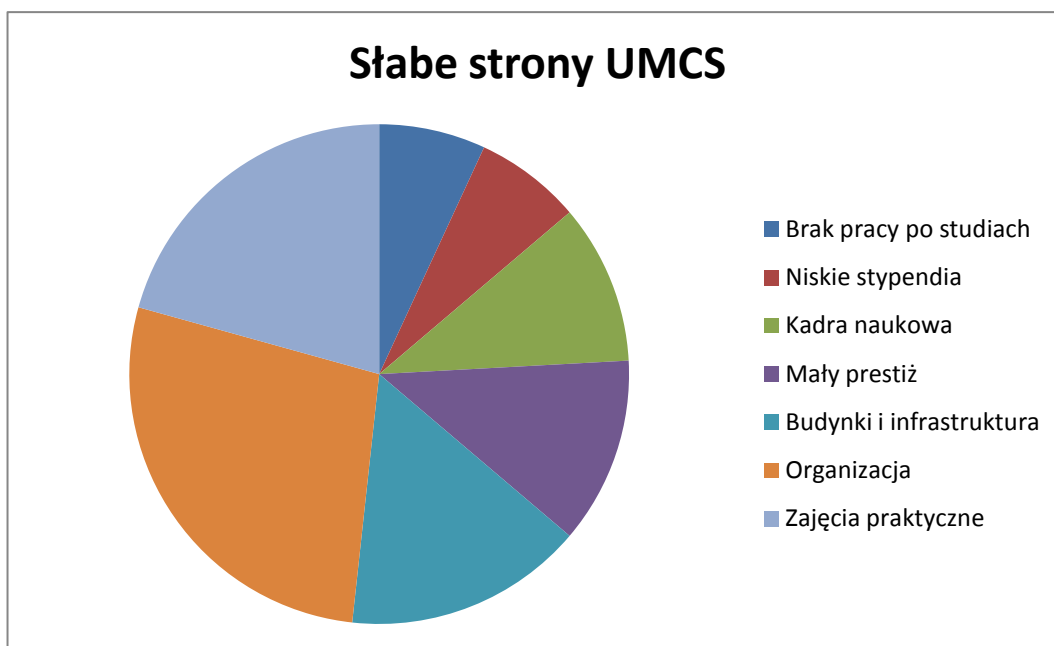
5.Wprowadzenie elektronicznych wersji książek (ebook), szczególnie tych najważniejszych, najbardziej potrzebnych, a których egzemplarzy jest niewiele.

Mocne i słabe strony studiowania w UMCS

W podsumowaniu badania studenci byli proszeni o wskazywanie mocnych i słabych stron studiowania w Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej.

Słabe strony

Najczęściej wymieniane słabe strony zostały przedstawione na poniższym wykresie:

Wykres 1. Słabe strony studiowania w UMCS wg badanych studentów

Organizacja

Najczęściej wymienianym, najślabszym aspektem studiowania w UMCS są kwestie organizacyjne. Studenci wskazują tu przede wszystkim na problemy z nieskutecznym obiegiem niektórych informacji np. informacje o nieobecnościach wykładowców, czy o planowanych godzinach rektorskich. Studenci narzekają też na brak czytelnych informacji :

- niekonsekwencja w postępowaniach - jedni mówią tak, inni mówią tak człowiek nie wie, o co chodzi,
- duża samowola brak czytelnych reguł, co robić i jak robić i kiedy robić
- nieskuteczny obieg informacji

Wśród kwestii organizacyjnych studenci wymieniają także kolejki i rozbudowaną biurokrację, co uniemożliwia sprawne załatwianie spraw:

- *Informacje (załatwianie spraw) to, co na innych uczelniach można załatwić w 1 dzień u nas trzeba chodzić cały tydzień*
- *dziekanaty – przy najbardziej wzmożonym okresie to jednak kolejki są, końca nie widać*
- *za dużo dostawionych niepotrzebnych krzesełek*
- *papierowy system zapisu na specjalności- beznadziejny, 200 osób w kolejce w środku nocy o 3 nad ranem w ciasnym korytarzu,*

Badani studenci zwrócili również uwagę na sprawy związane z działalnością studencką:

- *brak zachęcania do samodzielnej pracy, wskazać możliwości rozwoju,*
- *źle traktowana działalność studencka, brak finansowania kół naukowych,*
- *samorząd studencki - patrzy tylko na swoje potrzeby, przeciętnego studenta nie zauważa*
- *u nas jest duży odpływ studentów i pracowników, którzy są bardzo dobrzy, a nie stara się ich zatrzymać*

Natomiast jeden ze studentów powiedział, że studenci chcieliby móc korzystać z uniwersyteckiej poczty elektronicznej - nie jest nam potrzebna na co dzień, ale czasem są promocje na specjalistyczne programy – studenci mogą je kupić bardzo tanio ale muszą podawać adres e-mail na domenę uniwersyteckiej.

Zajęcia praktyczne i przygotowanie do wejścia na rynek pracy

Kolejną i zarazem bardzo ważną kwestią, którą poruszyli studenci podczas badań jest za mała ich zdaniem ilość zajęć praktycznych. Studenci każdego z badanych wydziałów mają poczucie, że podczas studiów uczą się przede wszystkim teorii, a nie zdobywają konkretnych umiejętności pożądanych na rynku pracy. Badani uważają, że same studia nie przygotowują ich w żadnym stopniu do wejścia na rynek pracy. Aby otrzymać pracę, wiedzą, że muszą zdobywać doświadczenia poza uczelnią, mieć znajomości. Uczelnia nie pomaga im w rozwijaniu ich umiejętności praktycznych, nie dostosowuje programu studiów do zmieniającego się rynku pracy:

- *dostęp do komputerów i programów jest problemem, ich stan jest często zły, są powolne nienowoczesne, uważam, że przedmioty, które mam na specjalności są niewiele z nią związane – jestem na biomatematyce, a mamy np. praktyki w aptekach czy szpitalach*
- *jest sama teoria, na specjalności zastosowania matematyki, jest wykładana wyłącznie teoria, nawet przedmioty kodowanie – są prowadzone (na innych uczelniach) na komputerach a u nas na kartkach*
- *jak tu jechałam zastanawiałam się, czego bym chciała więcej od tej geografii i przyszło mi do głowy jedno zdanie – więcej praktyki – to nie jest filozofia, tu nie może być tylko teoria, żeby się czegoś nauczyć musimy to zobaczyć na własne oczy*
- *my kończymy studia i nie mamy nic, za mało umiejętności, my wszyscy nie będziemy teoretykami, badaczami, 120 nie zostanie na uczelni, to jest nierealne*

- uczelnia nam nie pomoże, ale mogłaby nam, chociaż uświadamiać, że coś musimy robić i poprawiać programy studiów, wprowadzać zajęcia praktyczne

Zdaniem studentów Uczelnia, żeby lepiej przygotować swoich absolwentów do startu na rynek pracy powinna modyfikować programy, konsultować się w sprawie otwierania nowych kierunków/specjalności z przedstawicielami rynku pracy, przedsiębiorcami.

- żeby programy studiów były bardziej skonsultowane z pracodawcami, bo, po co robić coś, co nie jest związane z rynkiem pracy

Z tą kwestią związana jest również kwestia praktyk zawodowych studentów. Badani wiedzą, że praktyki są niezbędne do dobrego przygotowania się do przyszłej pracy zawodowej, ale często jako praktykanci są rozczarowani ich przebiegiem. Podczas badania przywołali kilka przykładów, kiedy ich praktyki prowadziły się do kserowania dokumentów, sprzątanía czy bezczynnego siedzenia w biurze.

Studenci chcieliby, żeby praktyki były nadzorowane przez Uniwersytet, ich zdaniem dobrze byłoby również zwiększyć liczbę praktyk- *ja też uważam, że nawet wymiar praktyk powinien być większy, sama byłam na praktykach dodatkowych, z własnej inicjatywy i nauczyłam się dużo więcej niż nauczyłabym się przez ten czas na zajęciach.- Ja wolę pójść na praktyki niż siedzieć na zajęciach i czytać książki.*

Studenci twierdzą, że praktyki w takiej formie, w jakiej aktualnie są realizowane, są mało przydatne dla studenta - *na tych praktykach nikt niczego się nie nauczył, bo czego można się nauczyć w 3 tygodnie praktyk, gdzie w zasadzie nie jest to związane ze studiami, uczelnia powinna trochę pomagać*

Budynki i infrastruktura

Trzecią z kolei najsłabszą stroną Uczelni wymienianą przez studentów jest stan budynków, infrastruktura i wyposażenie sal dydaktycznych. Studenci wskazują najczęściej problemy tj. zły stan budynków, brak remontów, stare windy a co za tym idzie problemy z salami dydaktycznymi. Jako duży problem studenci często wskazują brak skomputeryzowania, brak ogólnodostępnego Internetu oraz często niezbędnego wyposażenia w salach dydaktycznych takiego jak projektory, komputery czy nagłośnienie.

- Budynki, które odstrasza

- Mało sal dydaktycznych, problem żeby przełożyć zajęcia żeby nie mieć okienek, żeby odrobić zajęcia.

- Są przydzielane sale, w których się grupa nie mieści

- wygląd UMCS, warunki w salach, brak miejsc parkingowych, ławek, dobrego dojazdu

Studenci wydziałów, których budynki znajdują się poza miasteczkiem akademickim, zwracają uwagę, że jest to dla nich sporym utrudnieniem i powodem wykluczenia z życia studenckiego - *Oddalenie od miasteczka – to trochę nas wyklucza z życia studenckiego, w ogóle nie czuć tego klimatu akademickiego, dopiero jak się tutaj przyjdzie i zobaczy tą masę studentów to dopiero czuć ten klimat studencki, my jesteśmy oddzieleni tą Kambodżą naszą.*

Mały prestiż Uniwersytetu

Studenci, którzy wzięli udział w badaniu zwrócili uwagę, że słabym aspektem studiowania w UMCS jest niskie miejsce uczelni w rankingach oraz problemy wizerunkowe, związane z negatywnymi

artykułami prasowymi o Uczelni tworzące przekonanie, że UMCS jest uczelnią biedną, że występują na niej afery, korupcja i obniżanie poziomu kształcenia.

- *W skali kraju UMCS nie jest rozpoznawalną uczelnią*
- *Jesteśmy uczelnią biedną, studenci czują to na każdym kroku, brak środków na rozwój uczelni - małe fundusze na rozwój naukowy*
- *Myślenie lokalne- krótkowzroczność, byle utrzymać to, co jest i jak jest, brak ambicji*
- *Niskie miejsce w rankingach*
- *Korupcje i przekręty, co rzuca złe światło na całość Uniwersytetu*
- *Za niskie progi podczas rekrutacji, tworzenie naborów otwartych i iście na masówkę, co skutkuje tym, że później wychodzą osoby niekompetentne, zaniżony poziom*

Zdaniem studentów uczelnia powinna pracować nad poprawą wizerunku:

- *proponowałbym remont parku akademickiego, uruchomienie wifii, żeby móc tam pójść, popracować, wtedy uczelnia nabrałaby charakteru przychylności dla studentów.*
- ***jeżeli student nie będzie zadowolony ze studiowania w UMCS to jego młodszy brat już tu nie przyjdzie.***

Kadra naukowa

Kolejna problematyczna kwestia obniżająca zadowolenie studentów ze studiowania w UMCS to podejście niektórych nauczycieli akademickich do studentów i sposób prowadzenia zajęć dydaktycznych. Studenci zwracają głównie uwagę na traktowanie ich w sposób lekceważący i stereotypowy, podczas gdy chcieliby móc rozwijać swoje zainteresowania i uczyć się jak najwięcej.

- *Strona merytoryczna – chciałabym ją zmienić, żeby wykładowcy nam więcej przekazywali, wszystko, co mogą przekazać, bo od tego tam są*
- *Młodzi wykładowcy są leniwi nie chce im się starać*
- *Mentalność i nastawienie niektórych pracowników – postawa, że się nie chce, że powinniśmy się cieszyć z tego, co mamy, podejście odwalę swoją robotę i nic więcej, co widać szczególnie u starszych wykładowców*
- *Lekceważący stosunek niektórych wykładowców do studentów - ale nie zawsze tak jest i to jest bolesne, podejście wykładowców powinniśmy zmienić, mnie osobiście to denerwuje i czuję się nieszanowana, jeśli ktoś 5 tyg. nie sprawdza kolokwium, to jest brak szacunku*
- *Złe traktowanie studentów - czasami studenci czają, że dostają resztki – odczynniki przeterminowane nawet o 5 lat*
- *Stereotypowe postrzeganie studentów przez wykładowców - wykładowcy mają przekonanie, że studenci przyszli żeby tylko zaliczyć i nic więcej ich nie interesuje*

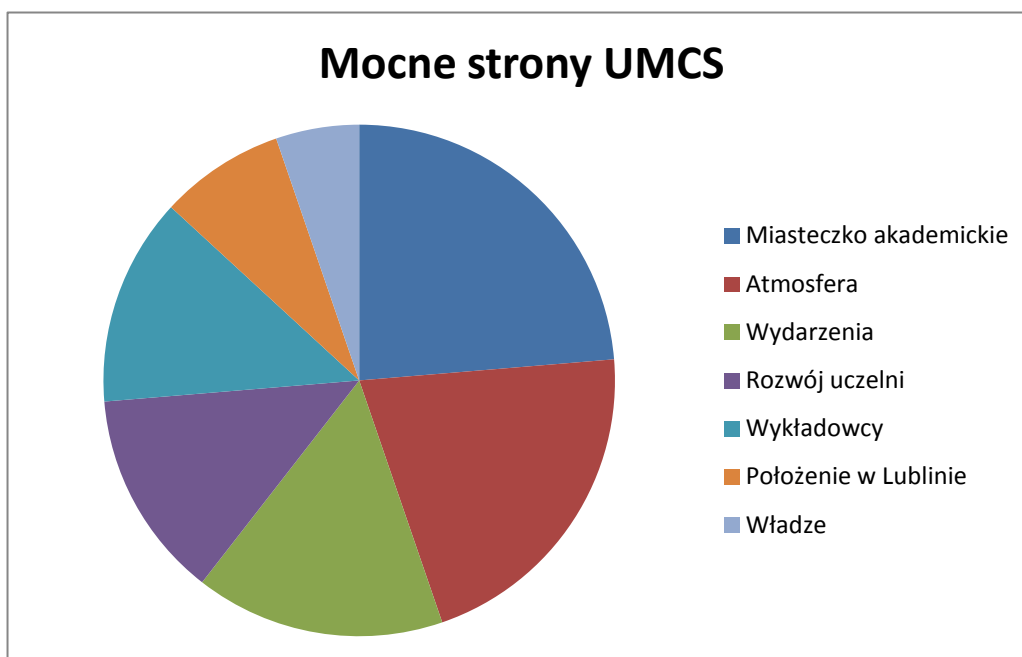
Niskie stypendia

Studenci biorący udział w badaniu sugerują, że do studiowania w UMCS mogą zniechęcać niskie stawki stypendiów naukowych:

- *Nie docenia się najlepszych studentów – dostaje się 300 zł to nie jest wielka kwota*
- *Wiem, że Lublin jest tani, a UMCS jest biedny, ale na innych uczelniach są lepsze stawki*
- *Stypendia naukowe to porażka, czasami sama średnia nie wystarcza, a stypendia są niskie.*

Mocne strony

Studenci proszeni o wskazanie mocnych stron studiowania w UMCS najczęściej wskazywali czynniki związane z otoczeniem Uniwersytetu, tj. położenie w mieście Lublin, kojarzonym jako miasto przyjazne studentom, miasteczko akademickie, które łączy akademiki z budynkami wydziałów i sprzyja utrzymaniu atmosfery stricte studenckiej. Studenci chwalą też przyjazną atmosferę i mnogość wydarzeń skierowanych do nich.

Wykres 2. Mocne strony studiowania w UMCS wg badanych studentów

Miasteczko akademickie

- Duży porządek każdy wydział ma swój budynek, czyli dobra infrastruktura
- Dobre warunki w akademikach
- Jest dobra lokalizacja i infrastruktura
- Choć budynki są stare to dookoła jest czysto i schludnie.
- Miasteczko akademickie „wszyscy są razem, szybki przebieg informacji”
- Atmosfera na miasteczku akademickim -chcę zmienić uczelnię, ale mieszkam w akademiku, w Ikarze i podoba mi się atmosfera miasteczka

Atmosfera

- Fajni ludzie i atmosfera,
- Atmosfera studencka – ludzie, którzy chcą studiować i chcą tu być
- Dobra atmosfera na wydziale - nie ma takiego wyścigu szczurów, pomagamy sobie, pożyczamy notatki
- Klimat na wydziale „rodzinna atmosfera”

Położenie w Lublinie

- *Studenckie tanie miasto*
- *Lublin jest miastem studentów*

Aktywność/wydarzenia

- *Zawsze tutaj się coś dzieje, dużo imprez uczelnianych, naukowych projektów*
- *Dużo się dzieje, ten okres studiów powinien być intensywny, więc korzystam z tego*
- *Wydaje mi się, że dużo się dzieje, mam spore możliwości organizowania wydarzeń, samorząd ma wsparcie w swojej działalności,*
- *Aktywność kół naukowych*

Rozwój UMCSu/atrakcyjność

Część studentów za mocne strony UMCS uznało także sprawy związane z rozwojem uczelni i współpracą z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Dzięki temu podnosi się atrakcyjność Uczelni w oczach studentów, tym bardziej jeśli niesie to za sobą powstawanie nowych kierunków studiów czy specjalizacji.

- *UMCS jest rozwijającą się uczelnią, podnosimy się coraz wyżej w rankingach*
- *Ciekawe specjalizacje*
- *W zamian z pracą w komisji socjalnej dostaliśmy możliwość wyjazdu naukowego dowolnego*
- *Współpraca z Urzędem Miasta*

Wykładowcy

Studenci, którzy brali udział w badaniu zwrócili też uwagę na wysoki poziom nauczania i podejście niektórych nauczycieli akademickich do studentów. Badani chwalą głównie zaangażowanie, chęć pomocy studentom oraz inspirowanie młodych ludzi do rozwoju.

- *Niektórzy fajni wykładowcy, którzy inspirują*
- *Świetni wykładowcy*
- *Wysoki poziom teoretyczny, jeden z najwyższych w Polsce w naukach biologicznych i dzięki temu nie mamy problemu z praktykami itp.*
- *Pomocni wykładowcy*
- *Duże zaangażowanie ze strony promotora*
- *Wyjście do studenta, normalnie można z wykładowcami porozmawiać*

Władze UMCS/wydziału

Dwie badane osoby podkreśliły także swoje zadowolenie z nowych władz rektorsko-dziekańskich:

- *Władze w tej kadencji są po prostu świetne, mamy dobry kontakt, możemy śmiało proponować różne kwestie*
- *Wcześniej nawet nie wiedziałam, kto jest dziekanem, nie zdawałam sobie sprawy, teraz dziekana widać*

Analizując wypowiedzi studentów na temat słabych i mocnych stron Uniwersytetu widzimy wyraźnie, że pewne kwestie pojawiają po obu stronach. Pojawiają się także pozornie wzajemnie wykluczające się odpowiedzi. Ilustruje to zróżnicowanie indywidualnych opinii, które zwykle zależą od danego Wydziału, czy kierunku.

Proponowane zmiany

Zmiana sposobu wybór specjalności, zgodnie z zainteresowaniami, a nie według średniej.

Zaangażowanie studentów w konstruowanie programów studiów

Zmiana sposobu rekrutacji na studia II stopnia, część miejsc zarezerwowałaby dla studentów z UMCS, którzy chcą kontynuować studia na II stopniu

Wprowadzenie nowych metod nauczania

Remont budynków

Organizacja spotkań z pracodawcami

Wcześniejsza informacja o godzinach rektorskich

Likwidacja wykładów ogólnouniwersyteckich

Zwiększenie oferty zajęć fakultatywnych

Dostosowanie planów studiów do studentów

Przywróceniu 1,5h zajęć, rezygnacja z zajęć 45 minutowych

Wprowadzenie większej ilości zajęć praktycznych

Zaplanowanie większej liczby praktyk zawodowych

Zmiana sposobu realizacji praktyk studenckich, wprowadzenie nadzoru nad jednostkami, w których studenci odbywają praktyki

Modyfikacji programów nauczania, dostosowanie ich do zapotrzebowania rynku pracy

Podjęcie działań mających na celu poprawę wizerunku UMCS

Modernizacja obiektu AOS

Kontrola nad działaniami opiekuna roku

Zainwestowanie w wyposażenie sal

Wypracowanie równego traktowania studentów z Polski i z zagranicy

Współpraca z innymi uczelniami, poszerzenie konkurencyjności Lublina w stosunku do innych uczelni

Podsumowanie

Analiza zgromadzonego materiału pozwala odpowiedzieć na główne pytanie badawcze. Studenci oceniają jakość kształcenia w Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej na średnio - zadowalającym poziomie. Wszystkie osoby badane podkreślają, że są aspekty oceniane jako bardzo pozytywne, ale jest także wiele kwestii, które należałoby zmienić.

Studenci jako plusy studiowania wymieniają przede wszystkim aspekty nie związane bezpośrednio z jakością nauczania – czyli miasteczko akademickie i atmosferę panującą na Uczelni. Z drugiej jednak strony uważają, że UMCS ma mały prestiż, jest mało rozpoznawalną uczelnią, która nie inwestuje w rozwój swój, wykładowców i studentów.

Największym problemem jest brak dostosowania programów studiów do wymagań pracodawców. Według badanych jest zdecydowanie za dużo zajęć teoretycznych a za mało zajęć praktycznych. Powoduje to obawę studentów, że studia nie przygotują ich należycie do wejścia na rynek pracy. Efektywność poszukiwania pracy po studiach może obniżać również niski poziom nauczania w UMCS. Zdaniem studentów wykładowcy stawiają niskie wymagania, co powoduje uśrednianie studentów. Zdolni, ambitni studenci są hamowani przez słabszych, a powodem takiej sytuacji mogą być niskie progi podczas rekrutacji.

Kolejnym problemem, o którym wspominają wszyscy badani jest brak możliwości indywidualizacji swojego toku kształcenia. Fakultetów do wyboru, na wszystkich Wydziałach, jest zbyt mało, a te, które są, studenci zwykle oceniają jako nieatrakcyjne i nieaktualne. Zdaniem badanych Uniwersytet powinien również zwrócić uwagę na kwestię praktyk studenckich. Obecnie studenci sami wybierają miejsca swoich praktyk, co często skutkuje niskim poziomem ich realizacji. Zamiast tego proponują nadzór Uczelni nad miejscami odbywania praktyk, wprowadzenie szczegółowych planów praktyk i listy miejsc, w których warto je odbyć, by spędzić ten czas efektywnie i zdobyć nowe umiejętności. Z drugiej strony za mocną stroną Uniwersytetu studenci uznają bardzo dobre przygotowanie merytoryczne niektórych wykładowców i ich podejście do studentów. Badani chwalą głównie zaangażowanie, chęć pomocy studentom oraz inspirowanie młodych ludzi do rozwoju.

Z badania wynika, że studenci mają dobrą opinię o jakości obsługi w bibliotekach i w dziekanatach. Jedynymi problemami jakie zgłaszają są niewystarczające zbiory w bibliotekach – wydziałowych i Bibliotece Głównej UMCS oraz niejasne zasady wypożyczania książek. Studenci nie zawsze wiedzą jakie książki mogą wypożyczyć i z których bibliotek mogą korzystać. Zdaniem badanych dobrym pomysłem, który zmieniłby biblioteki, byłoby utworzenie oddzielnych „czytelni do pracy w grupach”. Na każdym Wydziale brakuje miejsc, w których studenci mogliby swobodnie pracować nad wspólnymi projektami czy konsultować między sobą zadania.

W kwestii dziekanatów badani proponują przedłużenie godzin otwarcia w trakcie składania wniosków o stypendia oraz uaktualnianie obowiązujących w tej kwestii przepisów przed okresem składania wniosków.

Obieg informacji zwykle jest dobrze oceniany przez studentów, jednak proponują nieco go usprawnić, między innymi poprzez przyłożenie większej wagi do prowadzenia stron internetowych: wydziałowych, instytutowych i strony głównej UMCS. Studenci proponują także uruchomienie w każdym instytucie fanpage’a na portalu społecznościowym Facebook i publikowania na nim najbardziej aktualnych informacji, w tym o godzinach rektorskich i nieobecnościach wykładowców.

Badani zwrócili także uwagę na wizerunek Uniwersytetu, który oceniają raczej źle. Niewyremontowane budynki, umiejscowienie niektórych Wydziałów poza miasteczkiem akademickim, niedostateczne wyposażenie sal dydaktycznych, brak zadbanego parku akademickiego

wpływa negatywnie na ogólne postrzeganie Uniwersytetu. Należy jednak zadbać o to, by ocena studentów stale wzrastała, bo *jeżeli student nie będzie zadowolony ze studiowania w UMCS to jego młodszy brat już tu nie przyjdzie*.

Kontynuacja badań

Z przeprowadzonego badania wynika, że jest ogromna potrzeba kontynuowania podobnych badań w przyszłości. Studenci którzy wzięli udział w badaniu docenili możliwość wypowiedzenia własnego zdania i oceny Uniwersytetu. Ich wypowiedzi świadczą o ogromnym zaangażowaniu w studia i życie Uczelni. Wbrew stereotypowym opiniom studentom zależy na jakości kształcenia i poprawie wizerunku UMCS.

W przyszłości planujemy przeprowadzić badania bardziej szczegółowe, dotyczące obszarów związanych z działalnością organizacji studenckich i kół naukowych, potrzebami osób niepełnosprawnych, kształceniem w zakresie języków obcych i spełnianiem przez Uniwersytet oczekiwań najmłodszych roczników studentów.

Jednak sensem prowadzenia badań ewaluacyjnych jakości kształcenia jest wprowadzanie zmian, jakich oczekują studenci. By stało się to możliwe potrzebne jest wsparcie w promowaniu idei badań oraz publikacja wyników poszczególnych badań przez Wydziały.

Jak powiedziała studentka 1 roku psychologii - *chciałabym móc powiedzieć, że studiuję na UMCS i usłyszeć podziw, a nie „aha”*.